

Luukkaan vai Luukaksen?

-as -es -is ja -os -loppuisien erisnimien taivutus.

Erään antiikkisaiheisen, apostoli Paa-
valin aikakautta kuvailevan romaanin
suomentaja, jonka kynänjälki on mel-
koisen sileätä, ei näytä olleen selvillä
kreikkalaisien, nominatiivissa *s:*ään päät-
tyvien erisnimien taivutuksesta taikka ei
tunnu suuria välittävän johdonmukai-
suudesta. Hän kyllä kirjoittaa esim.
Akylaan, Epafraan, Patrobaan, Olym-
piaan, Silaan, Tuomaalle, Aineaian,
mutta käyttää *-as*-loppuisia myös *-akse*-
vartaloisina: Aineiaksen, Hermaksen,
Epafraaksen, Kleopaksen, Pallakselle,
Melanaksen, Simaiaksen. Ei edes Uudes-
ta Testamentista ja sen lyhennelmistä

tuttu Luukkaa/n -seen ole suomentajaa
kait tyydyttänyt, vaan pari kertaa hä-
nellä on myös Luukaksen. — *-es*-loppui-
set esiintyvät yleensä *ee*-vartaloisina:
Antikrateen puoliso, Aristoteleen, Prak-
siteleen, Herakleideen, Lykomede-
en, mutta esiintyy silti myös Kleanthekseen
ja Haadeksessa. — *-is*-loppuisia on osa
ii-vartaloisina: Artemiin, Hierapoliissa,
Serapiin; mutta enempi on *-ikse*-varta-
loisia muotoja: Isiksen, Hierapoliksen,
Semiramikseen, Osiriksesta, Pariksen,
Sofoulikselle. — *-os*-loppuisilla on yleensä
-okse-loppuinen vokaalivartalo: Khiok-
sesta olevan Anthermoksen, Apollok-

seen, Bupaloksen, Megabyzokseen. Mutta eräitä kaupunginimiä on — kuten uudessa Uuden Testamentinkin suomenoksessa — *o*-vartaloisina: Efeso -n -ssa, Korinton seurakunta, Pergamo -ssa. (Kreikkalainen yks. nominatiivi oli sekä Pergam/os että -on.). Mutta Miletos. — Moinen horjuvaisuus (tai yhdenstekevyys) voi aiheutua osaksi siitäkin, että muinais-Kreikan historiaan — jota muutamia vuosikymmeniä takaperin luettiin oppikoulun alaluokilla Gruben ym. kertomuksista — oppikoulussa liikenee aikaa niukahkosti, osaksi siitä, että äi-

dinkielen kielioppikin siellä kärsii ajan ja harrastuksen puutetta. Mutta syytä on sepissäkin. Jo 1870- ja 1880-luvun filologit vakaannuttivat puheenalaisen erisnimiryhmän *aa-*, *ee-*, *ii-*vartaloisen taivutuksen, ja myöhemmin on esim. huolellisesti toimitetuissa historia-teoksissa ja Tietosanakirjassa sekä sen uudessa laitoksessa sitä noudatettu. Ja monta suomen kielioppia ja näiden uusia painoksia on tälläkin vuosisadalla ilmestynyt, mutta ko. taivutusohjeita ei niissä ole näkynyt.

E. A. T.